

4

PĚT MINUT ŽIVOTA

Pouštní vozidla

S PLNOU POLNÍ JSEM 20. BŘEZNA 2003 KRÁTCE PO setmění seděl na sedadle střelce DPV, zatímco z dálnice v Kuvajtu stoupal vrtulník MH-53 vzdušných sil. Naše vozidlo bylo naloženo na jeho zádi a mířili jsme do akce, kterou jsme nacvičovali v uplynulých týdnech. Čekání skončilo, operace Irácká svoboda byla v plném proudu.

Moje válka byla tady.

Potil jsem se a to nejen vzrušením. Jelikož jsme nevěděli, jakou výzbroj Saddám má, měli jsme plnou protichemickou výstroj²⁰. Ta sice chrání proti chemickému útoku, ale je velmi nepohodlná a plynová maska jakbysmet.

„Do toho!“ řekl kdosi ve vysílačce.

Zkontroloval jsem své zbraně. Byly připravené, včetně padesátky. Stačilo mi jen vytahovat a měnit zásobník.

Byli jsme otočení k zadní části vrtulníku. Nájezdová rampa nebyla celá zavřená, takže jsem viděl ven. Náhle se ve vzduchu objevily červené světlice. Iráčané nasadili protiletadlové radary a zbraně, které podle naší rozvědky neměli, a tak začali piloti vrtulníků vystřelovat světlice, aby je zmátli.

Pak se objevily náboje, kterými po nás stříleli, a jejich světelné stopy.

Sakra, pomyslel jsem si. Sestřelí nás, ještě než vůbec budeme mít šanci někoho sejmout.

Nějak se jim „povedlo“ nás minout. Vrtulník klesal k zemi.

„Do toho!“ řekl znova kdosi ve vysílačce. Nyní jsme byli nad zemí.

Bylo to peklo. Měli jsme obsadit irácké ropné vrty dřív, než je Iráčané budou moct zapálit nebo vyhodit do vzduchu jako během první války v Perském zálivu v roce 1991. SEAL a GROM měly zasáhnout u ropných a plynových vrtů v moři, v rafineriích na pobřeží a v přístavech.

20 Zkratka MOPP (Mission Oriented Protective Posture), pozn. překl.

Dvanáct z nás mělo být nasazeno dále ve vnitrozemí, u rafinerie al-Fao. Těch pár minut navíc znamenalo spoustu nepřátelské palby, a když jsme přistáli, byli jsme v potížích.

Rampa klesla a náš řidič šlápl na plyn. Byl jsem připravený střílet, když jsme jeli po rampě. DPV vjelo do měkké hlíny – a okamžitě v ní uvízlo.

Kruci!

Řidič zařazoval střídavě zpátečku a jedničku a snažil se nás odtam dostat. Aspoň jsme vyjeli z vrtulníku – jiné DPV zůstalo stát napůl na rampě. Ten vrtulník se snažil zvednout a zbavit se ho – piloti nesnášejí, když jsou pod palbou, a teď chtěli co nejdřív pryč.

Slyšel jsem zprávy dalších DPV ve vysílačce. Skoro všichni uvízli v bahně prosyceném ropou. Zpravodajec, který nám radil, tvrdil, že půda tam bude tvrdá. Samozřejmě také říkal, že Iráčané nemají protiletadlové zbraně. Jak se říká, vojenská rozvědka je nesmysl.²¹

„Uvázli jsme!“ řekl náš velitel.

„My také,“ řekl poručík.

„My také,“ řekl kdosi další.

„Sakra, musíme se odtud dostat.“

„Dobrá, všichni ven z vozů a zaujměte svá stanoviště,“ řekl velitel.

Sundal jsem popruhy, vzal šedesátku a vlekl jsem ji směrem k plotu, který stál před ropným zařízením. Měli jsme zajistit bránu, a i když jsme nemohli použít vozidlo, ještě to neznamenal, že to nedokážeme.

21 Zde jde o nepřeložitelný výraz. Military intelligence neboli vojenská rozvědka může totiž znamenat i vojenská intelignce, pozn. překl.

Poblíž brány jsem našel hromadu odpadků a tam jsem umístil šedesátku. Voják vedle měl bezzákluzovou zbraň Carl Gustav. Ta se používá proti tankům nebo budovám. Tou branou by neproklouzla ani myš.

Iráčané měli obranné pozice za rafinerií. Jejich jediným problémem bylo, že jsme přistáli uvnitř těchto linií. Takže jsme se nacházeli mezi nimi a rafinerií – jinými slovy jsme byli za jejich stanovišti. To se jim vůbec nelíbilo. Otočili se a začali na nás střílet.

Jakmile jsem si uvědomil, že nepoužili plyn, odhodil jsem plynovou masku. Opětoval jsem palbu z šedesátky. Měl jsem mnoho terčů – až příliš mnoho. Byli ve značné přesile. Ale to nebyl problém. Požádali jsme o leteckou podporu. Během několika minut nám nad hlavami létala všechna možná letadla: F/A-18, F-16, A-10A, a dokonce i AC-130.

A-10 známé jako Warthog²² jsou drsné. Jsou to pomalu letící bitevníky, ale to je záměr – mají letět nízko a pomalu, aby mohly co nejúčinněji ostřelovat pozemní cíle. Kromě bomb a raket jsou vyzbrojeny rotačními kanony ráže 30 mm. Ty té noci řádily. Iráčané proti nám poslali z města pancéřové vozy, ale ty se nedostaly až k nám. Pak zjistili, že jsou v háji, a dali se na útěk.

To od nich byla velká chyba. Tak je totiž bylo lépe vidět. Letadla je neustále ostřelovala. Měla je na mušce. Byly slyšet výstřely a jejich ozvěna – errrrr – a pak sekundární výbuchy.

Krucí, pomyslel jsem si, to je skvělé. To se mi líbí. Je to vzrušující a líbí se mi to.

22 Oficiální název je A-10 Thunderbolt II. Warthog (prase bradavičnaté) je jeho přezdívka v USAF, pozn. korekt.

Chemický útok

RÁNO PŘILETĚLA BRITSKÁ JEDNOTKA. TOU DOBOU UŽ bylo po bitvě. Samozřejmě jsme si neodpustili špičkování.

„Jen klidně pojdte, už se nestřílí,“ řekli jsme jim. „Je to tu bezpečné.“

Neřekl bych, že by to považovali za vtipné, ale kdo ví. Mluvili takovou zvláštní angličtinou. Vyčerpání jsme se přesunuli do domu, který byl palbou takřka zničen. Lehli jsme si a usnuli jsme.

O několik hodin později jsem se probudil. Většina ostatních v mé rotě už byla vzhůru. Šli jsme ven a začali jsme kontrolovat pozice u ropných polí. Při tom jsme uviděli protivzdušnou obranu, kterou prý Iráčané neměli. Zpravodajské zprávy však nemusely být kompletní – protivzdušná obrana už nemohla být nikomu nebezpečná.

Všude byly mrtvoly. Viděli jsme jednoho muže, který měl utrženou dolní polovinu těla. Vykrvácel, ale předtím se pokusil odplazit. Nechal po sobě krvavou stopu.

Zatímco jsme se rozhlíželi, uviděl jsem vzdálený pickup Toyota. Jel po cestě a zastavil více než kilometr a půl od nás.

Bílé civilní pickupy používala za války irácká armáda. Většinou šlo o nějakou verzi Toyoty Hilux. (Ve Státech se Hiluxu říká SR5. Pak se přestal prodávat, ačkoliv jinde ve světě je na trhu dál.) Nevěděli jsme, o co jde, a tak jsme to auto pozorovali, dokud se neozvala rána.

Cosi dopadlo pár metrů od nás. Iráčané vypálili minometný granát z korby pickupu. Neškodně se zaryl do bahna.

„Ještěže to nevybuchlo,“ řekl kdosi. „Teď by bylo po nás.“

Najednou z toho místa začal stoupat bílý dým.

„Plyn!“ vykřikl kdosi.

Rozběhli jsme se k bráně. Než jsme tam však mohli dorazit, Britové ji zavřeli a nechtěli ji otevřít.

„Nemůžete dovnitř!“ zvolal jeden z nich. „Byli jste vystaveni chemickému útoku.“

Zatímco nad námi letěly vrtulníky Cobra námořní pěchoty, snažili jsme se poznat, zda umíráme.

Když jsme o pár minut později stále dýchali, došlo nám, že ten dým byl jenom – dým. Možná stoupal z toho bahna. Tak či onak to nebyla výbušnina ani chemická zbraň. Ulevilo se nám.

Šatt al-Arab

KDYŽ BYLO AL-FAO ZAJIŠTĚNO, VZALI JSME DVĚ DPV a vydali jsme se po cestě na sever, k Šatt al-Arab, což je řeka na hranici Íránu a Iráku, která se vlévá do Perského zálivu. Měli jsme dávat pozor na sebevražedné čluny a lodě pokládající miny, které mohly plout do Perského zálivu. Našli jsme starou pohraničnickou stanici, kterou Iráčané opustili, a vybudovali jsme tam pozorovatelstvé stanoviště.

Naše pravidla nasazení byla po vypuknutí války jednoduchá: *Pokud uvidíte muže mezi šestnácti až pětadesáti, zastřelte ho. Zastřelte každého muže, kterého uvidíte.*

Tak to oficiálně neznělo, ale prakticky to tak bylo. Nyní, když jsme před sebou měli Írán, jsme však měli přísný rozkaz *nestřílet*, aspoň ne na Írán.

Každou noc nás z druhého břehu někdo odstřeloval. Podle předpisů jsme to ohlásili a požádali jsme o povolení k opětování palby. Odpovědí bylo vždy jednoznačné „NE“. Velmi nahlas a velmi zřetelně.

Ze zpětného pohledu to bylo rozumné. Naše nejtěžší zbraně byly Carl Gustav a dvě šedesátky. Íránci měli dělostřelectvo a byli rozestavení v pozicích. Pravděpodobně by pro ně nebylo obtížné nás zasáhnout. A asi se nás snažili vtáhnout do boje, aby nás mohli zabít. Štvalo nás to, protože když na vás někdo střílí, chcete opětovat palbu.

Po strhujícím začátku války jsme se začali nudit. Jenom jsme vysedávali a nic nedělali. Jeden z nás měl videokameru, a tak natáčel. Jinak jsme neměli co dělat. Našli jsme nějaké irácké zbraně, naházeli je na hromadu a vyhodili do vzduchu. To bylo asi tak všechno. Iráčané k nám neposílali čluny a Íránci vždycky jednou vystřelili a pak se schovali a vyčkávali. Nejzábavnější věc, kterou jsme mohli dělat, bylo vlézt do vody a močit jejich směrem.

Tak jsme hlídkovali celý týden – vždy dva muži na hlídce a čtyři měli volno – sledovali jsme vysílačku a pozorovali vodu. Pak nás vystřídala další skupina SEALů a vrátili jsme se do Kuvajtu.

Sprint k Bagdádu

PAK ZAČAL TAKZVANÝ SPRINT K BAGDÁDU. AMERICKÉ a spojenecké jednotky překročily hranici a každý den rychle postupovaly.

Několik dnů jsme strávili odpočinkem v našem táboře v Kuvajtu a čekali jsme na pokyny. Jestliže náš pobyt na hranici byl frustrující, toto bylo ještě horší. Chtěli jsme do akce. Mohli jsme dělat spoustu věcí – například zničit onu „neexistující“ protivzdušnou obranu v hloubi Iráku – jenže velení nás nechtělo použít.

Doba našeho nasazení byla prodloužena, takže jsme se mohli zúčastnit začátku války. Kolovala však fáma, že budeme vystřídáni oddílem 5. Nikdo nechtěl pryč, teď když bylo vše v plném proudu. Morálka klesla na bod mrazu. Všichni jsme byli naštvaní.

ABY TOHO NEBYLO MÁLO, IRÁČANÉ PROTI NÁM JEŠTĚ před vypuknutím války vystřelili několik Scudů. Většinu z nich zneškodnily rakety Patriot, ale jeden prorazil. A trefil kavárnu Starbucks, kde jsme vyseďávali během předválečného výcviku.

Je špatné, když vám někdo trefí kavárnu. I když to mohlo být ještě horší. Mohli zasáhnout třeba Dunkin' Donuts²³.

Koloval vtip, že prezident Bush vyhlásil válku, až když byl zasažen Starbucks. Můžete si utahovat z OSN, ale když někomu vezmete kávu, draze za to zaplatíte.

23 Řetězec prodávající sladkosti, pozn. překl.

ZŮSTALI JSME TAM TŘI NEBO ČTYŘI DNY, NEVRLÍ A NAŠTVANÍ. Pak nás konečně poslali k námořní pěchotě u Násiríje. Byli jsme zpátky ve válce.

U Násiríje

NÁSIRÍJA JE MĚSTO NA ŘECE EUFRAT V JIŽNÍM IRÁKU, zhruba 200 km severozápadně od Kuvajtu. Jednatřicátého března bylo dobyto námořní pěchotou, ale stále se tam bojovalo, neboť menší skupiny iráckých vojáků a povstalců pokračovaly v odporu a útočily na Američany. Právě poblíž Násiríje byla v prvních dnech války zajata a držena Jessica Lynchová.

Někteří historikové si myslí, že boje v této oblasti byly vůbec nejtěžší, jaké kdy námořní pěchota zažila, i při srovnání s bitvami ve Vietnamu a později ve Fallúdži. Kromě samotného města obsadila námořní pěchota na začátku války letiště Džaliba, několik mostů přes Eufrat a dálnici a městečka po cestě k Bagdádu. Už tehdy se setkala s fanatickým povstáním, které charakterizovalo válku po dobytí Bagdádu.

V těchto bojích jsme hráli velmi malou roli. Dostali jsme se do několika prudkých bitev, ale hlavní tíha bojů ležela na námořní pěchotě. O většině těchto akcí psát nemůžu. Je to, jako kdybych se díval na velké plátno úzkou slánkou.